

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

ACTIA SI ADMINISTRATIV
— IUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Piergarmond: 6 Lei. La
licări repetate după
:: Invoială ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

O nouă biruință

Marțea trecută s'a votat la Cameră, iar Joi cu toată opunerea mitropolitului Pimen al Aștei și a câtorva satoliți — s'a trecut și la proiectul de lege, depus din inițiativă parlamentară, prin care municipiul București este autorizat să ceda parohiei române unite din capitală: unul dintre clădirile Vama Poștei, strada Mihai Vodă, splaiul Imprimăriei și strada Lipscani, pentru clădirea unei biserici, precum și terenul viran din strada Mihai Vodă colț cu splaiul Carol I, o pământ potrivită pentru o casă parohială.

Știrea aceasta ne-a făcut multă bucurie, pentru că o nouă biserică la București era în așteptare o mare necesitate. Cei peste 6,000 credincioși înregistrați nu mai puteau fi cuprinși, deși, între zidurile bisericii noastre din strada Săpăreanu. Dar chiar să fi fost aceasta destul de înaltă pentru toți bunii noștri și sufletești, mai era admisibil că pe întinderea atât de mare a capitalei să avem un singur lăcaș de închinare. Pastorația din orașele mai mari, și în special cea din capitală, își are resorturile ei naturale și poate cel mai însemnat dintre acestea este chiar accesul cât mai ușor la biserică și la Dumnezeu, singurul sfetnic și părinte interesat în mijlocul atâtor mizerii și patimi, și în mărunt.

De-acum, că străduințele neobosite ale celor care au pornit această acțiune au dus la rezultatul pe care îl mai sus, suntem siguri, că biruind odată cu noi, fost mai greu, biserică noastră va și să învingă și greutățile ce mai sunt în legătură cu construcțiile ce vor trebui făcute pe terenul ce a fost dat. Bunăvoința ce ni-s'a arătat, cu acest prilej, din partea municipiului București și sprijinul cercurilor politice cu cădere, cari n'au putut să aprobe proiectul de lege ieșit din inițiativa parlamentară, sunt pentru noi garanții sigure, că gândul ce stă la temelul acestei inițiative va fi realizat, cât mai curând, în întregime. Faptul, că în momentul când s'a votat această lege toți arhierii bisericii noastre s'au întâmpnat la București, este o dovadă că și Ceriul ajută.

Suntem adânc convinși — și socotim a fi sigur ca aceste convingeri să-i dăm mereu rezonanță — că biserică noastră unită cu Roma are o mare misiune, care trebuie să se facă tot mai simțită, dacă vrea să nu rămână veșnic în umbra strălucite ale patrimoniului său de decenii peacuri. Iar această misiune nu poate fi împlinită curând, cum se cere, și bine, cum se cuvine, decât pornind dela București, din inima țării. De aceea n'avem cuvinte să ne bucurăm de ajuns de multe aport ce-l aduce acestui gând realizarea noastră din săptămâna trecută.

O nouă biserică unită la București, și încă în plin centrul orașului, înseamnă o înnoire, foarte apropiată, alor încă câteva mii credincioși, iar sporul acesta deschide, la rândul său, perspectivele mângâitoare ale unei viitoare străluciri a bisericii noastre, în capitală. (ar.)

Intr'o chestie mare

O discuție folositoare și de actualitate în jurul postului *)

I.

În numărul trecut al ziarului nostru „Unirea”, pâr. Dumitru Neda, publică un frumos articol despre post, făcând la urmă propunerea, ca Preaveneratul Ordinariat să acorde preoților din cura animarum facultate de a dispensa pe credincioșii săi dela ținerea postului.

Părerea mea e că această propunere nu poate fi primită, fiindcă nu ar duce la scopul pe care îl urmăresc această părere.

Legea postului introdusă mai întâiu în mănăstiri, cu timpul a devenit obligatorie pentru întreg poporul dreptcredincios, care, nesilit de nimeni, a luat de bunăvoie asupra sa această sarcină grea. Legea postului nu o putem deci socoti străină de spiritul poporului nostru profund religios, ci drept o lege în deplină armonie cu darul lui de a sacrifica totul pentru mărirea lui Dumnezeu. Când muncește la câmp, deasupra are bolta cerului sfânt, căldura și lumina i-le dă „sfântul soare”, ploaia binecuvântată îi dă belșugul pământului. El vrea să știe, că și timpul în care trăiește e sfânt: „sfântul post”, iar ființa lui de om, făptură a lui Dumnezeu, numai așa se simte la locul său în aceste cadre sfinte, dacă prin post își amuțește simțurile trupului, spre a via numai sufletul, spre a fi „sărac cu spiritul”, simplu, nestrigat în alte părți de patimi, decât numai drept în sus spre cer. Aici e în elementul său. Numai când postește e conștient că își jertfește ființa lui Dumnezeu, așa cum a văzut la mănăstiri că se dedică lui Dumnezeu călugării prin acțiuni multiple religioase.

Poporul nostru muncitor în lupta sa aprigă cu hatura, ca să-i smâncească codrul de pâine pe seama copillor — căci „pământul pentru buruiănă e mamă bună, pentru bucate e vitregă” — își muncește într'adevăr trupul, ca să vieze sufletul. Urmăriți șireagul de „clăcași” ai poetului Octavian Goga, dar nu pe șirele de slove, ci la fața locului pe câmp, unde aerul e aprins de dogoreala soarelui, iar secerătorii, (ca și cei dela săpă), încovoiați cu fruntea aproape până la pământ, își pun în acțiune încordată și neîntreruptă toate fibrele trupului, spintecat de ascuțișul miriștei și acoperit de praf și sudori cari produc o usturime insuportabilă... Sărmanii „mucenici nerăsplătiți ai pâinii”, cum foarte pe dreptul îi numește poetul: Sunt mucenici în adevăratul înțeles al cuvântului.

*) Chestia ridicată, în numărul trecut, de pâr. D. Neda, a prilejit un răspuns al pâr. IOAN CRIȘAN, asesor consistorial în Blaj, pe care-l dăm aici, împreună cu reflexiile autorului articolului inițial. Chestia este interesantă și poate să provoace și alte discuții, deopotrivă de folositoare.

N. R.

Aș vrea să știu, care călugăr din ce mănăstire își muncește atâta trupul, în interesul sufletului. Cine poate fi mai desbrăcat de tot ce-i pământesc, ce suflete pot fi mai curate decât a acestor muncitori sărmani! Din lumina evlaviei, le trebuie numai o licărire, ca sufletul lor întreg să se aprindă de râvna cea mai desăvârșită, să devină adevărați sfinți. Cine zice, că noi nu avem sfinți? Avem atâția, dar sunt așa de umiliți, că numele lor nu au rămas scrise nicăieri în cărți, ci numai în ceruri.

Este atâta asemănare între viața acestor muncitori și viața locuitorilor mortificați din mănăstiri, încât nu e de mirare că poporul nostru a primit cu sete legea postului introdusă acolo, crezând în umilința lui că numai această mortificare specială e pentru mărirea lui Dumnezeu, iar munca lui zilnică e o necesitate inerentă vieții lui trupesti, fără a se referi și la viața sufletească.

Muncind pentru suflet și Dumnezeu, în umilința lor cred că muncesc pentru dănașii în vreme ce altul trăește pentru sine, și își inchipue că trăește pentru Dumnezeu. Nu trebuie să privim deci postul ca o lege octroată poporului nostru în chip despotice de mănăstirile călugărești. Iar dacă este așa, va înțelege oricine cum de legea postului e tot atât de concrescută cu viața spirituală a poporului nostru ca și legile lui Dumnezeu. El nu știe face deosebire între legea lui Dumnezeu, dela care nu poate dispensa nimeni și între o dispoziție bisericească, dela care pot să dispenseze superiorii bisericii. Adevărul acesta e de foarte mare importanță în această chestiune.

Spune-i unui moșneag, care „așa a pomenit din bătrâni că legea noastră e pe patru posturi”, spune-i cu orice argumente, că-i vei exopera dela Ordinariat dispensă dela post. Nu vrea să știe nimic, de nici un argument. Ține morțiș, că mai bine vrea să mbară, decât să calce legea, să se dedulcească. Pentru el, a-i spune că are concesiune dela Ordinariat să nu țină postul, e tot atâta, ca și când i-ai spune că are concesiune să poată fura, să poată omori, ori să facă alte păcate.

Cu greu mi-a succes odată să conving pe un astfel de bătrân despre valoarea dispenselor dela post, și asta cu întrebări puse metodic, la care el trebuia să-mi răspundă. În urmă i-am făcut o asemănare: Legea despre dări ti privește pe toți oamenii. Dacă însă un sat ar arde, ministrul ar putea să-i scutească pe acei oameni de obligamentul dărilor, să zicem pe un an. Pentru că cine face legea, are putere de a face și scutiri dela observarea legii. Asemănarea aceasta am aplicat-o la legea postului: Mai mari bisericii au făcut

legea postului. Această lege nu e poruncită de Isus Hristos, căci nicicând nu ai auzit cetinându-se în Evangheliile în forma aceasta: „Să ții postul Crăciunului, a Paștilor, a Sâmpetrului și a Sântămăriei“. Deci aceiași mai mari ai bisericii, cari au făcut legea, au putere să și scutească dela ținerea ei pe acela pentru cari postul ar fi o greutate prea mare“. Pe fața bătrânului s'a revărsat dintr'odată lumina unei dumeriri, a unei depline înțelegeri a chestiunii, și din gură i-a scăpat un „ai“ plin de mirare. „Părintele nostru ne-a spus multe, dar asta una nu ne-a spus-o, că cine face legea, are putere să dea și scutiță dela ținerea ei!“ a exclamat bătrânul. Și a rămas mult timp cu privirile fixate și cu mintea încordată, ca nu cumva să-i scape mersul argumentării.

Numai cu predica din biserică, nu prea ajungi la rezultate mulțumitoare în această chestiune de ordin practic, deoarece astfel de bătrani nu sunt capabili să urmărească timp îndelungat cum se desfășoară firul logic al unei argumentări. Instrucția catehetică conștiincioasă pentru copii și pentru adulți e singurul mijloc, cu ajutorul căruia se poate face lumină stătornică în mintea credincioșilor, propunându-se metodic diferitele chestiuni religioase.

Chestiunea postului se va putea rezolva deci numai în viitor. Acum încă nu i-a sosit timpul, căci dacă poporul nu are încredere în dispenza dată de Ordinariat cu atâtea formalități, cum va avea încredere în dispenza ce i-o va da preotul oral, stând pe scaun, fără patrafir, ca și atunci când îi spune să-i aducă ferdela, ori să-și facă ziua de lucru?!

Poate îmi va reflecta păr. Neda: Ei, dar la mine cum de „au venit cu droaia tineri și bătrâni, bărbați și femei, pentru deslegare dela post?!“ Iar eu răspund: Dacă am avea în fiecare parohie câte un preot ca păr. Neda, atunci sigur că ar fi deslegată ușor chestiunea postului, ca și toate chestiunile gingașe, dar realitatea e alta.

Ba, după cum spune păr. Neda, nici dela Sfinția Sa nu au cerut credincioșii dispenză în adevăratul înțeles al cuvântului, ci au cerut „deslegare dela post, dar... în spovedanie“,

adecă tocmai ce ziceam eu mai sus: cer să fie deslegați de acest păcat, călcarea legii postului, pe care încă nu l-au comis, dar au de gând să-l comită în viitor, intrând în timpul postului. Dacă nu iea preotul seama, din ignoranța poporului se poate comite o aberație condamnată, care să le încurce și mai rău conștiința și să producă mai mare haos în sufletul lor, din care nimic nu „ar câștiga biserică, sufletele și ceriul“.

Eu cred, că chestiunea postului se poate rezolva altcum: Preotul să instrueze poporul atât în predici cât și în scaunul mărturisirii, arătând limpede cauzele, cari îl scuză pe credincios dela ținerea postului. Rar, foarte rar se va afla vre-o persoană, care să nu aibă motive de a fi scuzat dela ținerea postului strict oriental, iar de altă parte nimeni nu cere o deslegare totală dela post, ci numai o îmblânzire a aceluia, iarăș un moment de mare însemnătate. Aceasta consună apoi și cu cerea credincioșilor, ca în scaunul mărturisirii să fie „deslegați“ de postul ce nu puteau să-l țină. Preotul va întreba de motive cu deamănuntul, și va declara apoi de excuzante cauzele înșirate de credincios.

Câteva cauze excuzante se cuprind în înșăș expunerea păr. Neda: „Se începe postul, părinte, și-s muncitor. Nu-s în stare să țin postul, cum trebuie, că pic în holdă. Iar uleiul nu se nimerește la casă“... Eu îi consider de oameni fericiți pe cei ce nu au cu ce să țină postul. Mai milă mi-e de cei ce trebuie să-l țină, fiindcă nu au nimic de dulce, și de aceștia sunt nu puțini. Sunt apoi atâția, cari ar merge la lucru „pentru bani“, dar li-e rușine să stea între alții, căci nu au ce să-și pună în traistă ca lumea. Aceștia așteaptă cu drag postul Sâmpetrului și a Sântămăriei, căci atunci își pun în traistă o bucată de pâine uscată cu ceapă, și zice că ține postul, căci altcum „nu i-se arată“, adecă pățește ceva, dacă nu-l ține.

Aici apoi vine rândul conducătorilor țării, cari ar trebui să urmărească această chestiune mai deaproape, căci e în interesul sănătății poporului nostru. Când vor avea toți ce să pună pe masă, și vor observa aceiași conducători ai țării, că poporul tânjește din cauza

postului, atunci vor face presiune — calendarul — asupra chiriarchilor ortodoxe să domolească asprimea postului, aceștia se vor supune, căci sunt de obedienți în fața mai marilor lămurători.

Ne mai existând atunci nici pe ortodoxiei pe tema postului, se vor putea schimbări și în biserică noastră, mă „frățește“ alături cu cea ortodoxă.

Preot Ioan
asesor consi

II.

Nu mă încântă formele cari pot fi bușe, ori chiar să ucidă, oricât de frumoase ar fi ele. Iar forma răsăriteană a postului, cu rigurile sale, excesive pentru zilele noastre, strânge în chingi sufocante mulțime de științe delicate. Pentru ușurarea atâtor lucruri bune, biserică trebuie să caute și să găsească leacul cel mai potrivit vremii. Și încă o dată grabnic, până când nu se instăpânească întreaga linie o nepăsare păcătoasă față de formă, în fond foarte folositoare binele și duhovnicesc, cum e aceea a postului.

Calea cea mai potrivită deocamdată pentru înfăptuirea acestui gând isbăvitor o va da temeiul de experiență pastorală — în înțelesul fiecărui preot din cura animarum, cum să de-a deslega dela post, în legătură cu condiția și „în sensul îndrumărilor ce i-a date (din partea chiriarchiei, vezi bine).

Pentru a fi înțeles cum trebuie, este de înțeles și ținea socoteală de următoarele:

1. Rândulala postului nostru, știind că nu îngăduie nici măcar lapte, brânză, necum cărnuri și derivate de-ale lor. Mă rodii, masline, portocale, smochine, și alte roduri de acestea se află ele prin oleandru și a palmierilor, unde a luat legea posturilor noastre. Pela noi însă dacă cei mai în stare dintre săteni au sămânțe, cât să se ajungă cu uleiul pe sămânțele oprite. Incolo: ori se „îndulcește“ dacă nu-s deslegați, păcătuesc greu, și ceapă și curechiu o să le bată vântul urechii. Căci dacă-i pe cumpărate, apăsător, oricine, că postul iasă neasemănat mai

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Pro memoria

— În amintirea protopopului Alexandru Papiu —

În Iernut se zidea o prea frumoasă biserică. Stil nou, neobișnuit pe aici, cupolă, trei turnuri, între două drumuri, în loc ales de regretatul.

Zidarii și diferiți meșteri ridicau schele și zile întregi ciocăneau, tăiau; zidurile se înălțau și moșneagul protopop se suia din ce în ce mai sus în tovarășia lucrătorilor... Toată lumea știa, că protopopul se găsește pe schele. Nu se așeza o cărămidă, nu se puneă o bârnă, nu se tencuia, fără să nu-și facă observația... Aici ar fi mai bine așa... aceea, de acolo, ar trebui mai întărită.

În tovarășia lui, meșterii erau mai înviorați și când alte ocupații îl rețineau, privirea lor cerceta piața: nu vor vedea silueta veșnic sveltă, mărunțică a părintelui? Căntece nu chiar decente, obișnuite la zidarii — vorbe nepotrivite, ieșite din gura diferiților oameni obișnuiți cu așa ceva — nu s'au auzit la ridicarea bisericii din Iernut.

— Băieți, azi v'ați purtat bine, de seară aveți plătit un kilogram vin, la cutare. Când vom sfinți biserică, să știți că pe toți v'a chem, să facem un ospăț, să pomeniți Iernutul!

De ospăț, de veselie le vorbea — omul durerilor. Acel om, care în 5 ani a îngropat nu mai puțin de 9 inși: Băiat, fete, gineri, nepot, și mai pe urmă soția, care nu mai avea lacrimi de plâns, decât — cartea de rugăciuni, veșnic în mână.

De ospățul sfințirii vorbea — cel rămas singur după o familie așa număroasă; omul admirat de noi pentru tăria și răbdarea suferințelor. Preoții din jur, când prohodeam pe pe cineva, după care a rămas multă jale, nu ne provocăm la suferințele lui Iov din Scriptură; era cu mult mai aproape: de toți cunoscutul Iov din Iernut, care se știa mângăia și știa mângăia și pe alții.

— Să slujese odată în biserică asta; și slobozește Doamne... — Odată, și mi-e destul! Și nu a avut această bucurie. Pe omul încercat de Domnul, bucuriile îl încunjură.

Biserică din Iernut! Ziduri reci, ne încălzite de rugăciuni, va veni vremea încălzirii voastre. Și atunci, veți vorbi cu multă căldură, multă vreme, cu multa recunoștință de cel ce v'a ridicat spre ceriuri.

Se vor așeza deasupra cupolei și clopote, și vor tremura celea 3 turnuri multă vreme și în fiecare tremur vor vesti pe cel ce sta pe schele, ca să desăvârșească opera.

Și noi cei ce l-am cunoscut, păstorii, fii și pretinii, de mult vom fi reci — dar veșnic

caldă va rămânea amintirea protopopului xandru din Iernut.

Dumnezeu va lăsa în Casa lui pe cel mult sa străduit pentru Casa Domnului.
Pr. Ion B.

O Românie...

Din prilejul proclamării M. S. Regelui Ce

O Românie, țara mea,
O Nume scump sub soare!
Ai nume cu resunet azi
Și cinste 'ntre popoare.

S'aprinde inima-mi de dor
Și sângele în vine,
Când mă gândesc, o țara mea,
Cu atâta drag la tine.

Frumos e cerul tău senin
Și nopțile cu stele,
Și-al tău văzduh răsună'n plin
De cânt de filomele.

Frumoasă-i și hlamida ta
Cu lunci încântătoare,
Cu munți și cu păduri de brad,
Cu râuri și izvoare.

Țesute par'că cu smarald,
Sunt hainele-ți regale,
La fel de mândri-s codrii tăi
Și lanarile tale!

dulcele, și așa tot cei săraci, cei osteniți însărcați, sunt mai greu loviți.

2. Urmarea o vedem cu ochii: posturile se țin. Faptul e neîndoelnic. Nu eu am auzit proverbul: „Cel prost tot în post“. Credincioșii au doar cunoștință, că nici chiar preotul, păstorul lor sufletească, nu se prea noară cu postul. Pilda asta, crede cineva că a prins, nu prinde și nu va prinde? Nu se prea duce multă lume nici la târgul din vecini și pâine uscată în traistă, decum să meargă la coasă, ori la sapă, cu atare merinde! Că și acolo se află vre-un moș, ori vre-o babă ostelnică după tipic: laudă lor! Cei mulți să nu țin postul, pentru că nu pot, iar nu pentru că n'ar vrea să asculte de mireasa Domnului. Asta-i așa în lumea satelor, cu abateri, să zicem — pe alocurea. De intelectuali nu mai vorbim!

3. Decât că biserica și legile ei s'au pentru credincioșii, nu numai pentru cei neobișnuiți de tari cu sufletul, ori pentru cei ce pot să se deslegă de silă, fiindcă n'au ce mânca. Poveștile prea mari însă scârbesc și desnădăduesc. Nu să se încunjure priveliștea jalnică a sarmilor peste puteri de apăsătoare, lăsate în jurul altora, în vreme ce atâția dintre slujitorii lui Dumnezeu scapă de ele prin ușița dispenzelor, de lipsă împărțirea tuturor din aceleași surori, într-un cântec ar dori așa ceva. (N'am zis nici nu zic să fie scutită de asprimea postului devalma toată lumea, de dorește, de nu dorește).

4. Ceeace se poate face ușor și cu boate roduri sufletești în chipul preconizat mai sus. Purcezându-se așa nu trebuiesc nici șterse, nici scurtate posturile. Se ocolește așa dar orice fel de scandalum pusillorum. Și tot odată nu se dă loc sminteli farisaice. Altă greutate pe apoi cuvântul spus în casa Domnului, după lămuririle date în spovedanie și după deslegarea de păcate, nu ca vorba din biurou, între acte, (de cumva nu-i cetită în culina artia dispenzatoare). Spovada, cuminecarea canonul sunt și un fel de înlocuire salutară anticipată a poverii ușurate, — o latură luminoasă ce lipsește deslegării date altfel, ca să nu mai pomenim de încrederea ce o inspiră de împăcarea ce-o procură ea și inimilor celor mai simțitoare.

5. Să nu ne prea temem de „aberații condamnable“, ce și-ar croi drum în felul acesta! Enoriașii noștri nu-s așa de mărginiți de duhul, cum suntem ispititi să-i judecăm noi câteodată. Când vin să ceară în sf. spovedanie

scutință dela post, nu vin cu gândul acela de borfași: să stoarcă dela preot îndreptățirea de-a face un păcat greu — călcarea postului —, păcat ce încă nu l-au făcut, dar pe care au de gând să-l facă în viitor. Nici vorbă! Ei știu, că Dumnezeu le este tată, biserica mamă, iar preotul sluga amândurora și părintele lor, spre care singur se pot întoarce întru îndoele și nevoile lor sufletești, ca spre unul care are putere de sus să le ajute. Ei se apropie de ispravnicul tainelor Celui de sus, tocmai fiindcă vreau să se știe ferți de pata păcatului ce prevăd că-i pânđește și altfel o să-i și răpună negreșit în neputința de a ține posturile, cari și precum le sunt poruncite.

6. Mângâierea aceasta caută să le-o dăm în măsură cât mai deplină. Expedientul „cauzelor excusante“ declarate ca atari de duhovnic, nu-i cel mai fericit, pentru că-i ispravă pe jumătate! Sfaturile sunt sfaturi și deslegarea-i deslegare. Cel cu capul plecat sub patrafir în așteptarea dispenzei nu se va ridica ușurat și împăcat de declarațiile doctrinale, poate că știute și de el din catehismul învățat mai de curând, ori mai de mult. Și apoi de ce să-i saturi pe credincioși cu declarații, când tot așa de ușor li-se poate da dispenză? Doar și aceasta tocmai de aceea se dă, pentru că sunt cauze excusante!

7. De-om aștepta să ne vină ușurarea postului (și a atâtor conștiințe), prin ceva presiune din partea conducătorilor țării, apoi o să tot așteptăm mult și bine (vorba vine, că bine), Dr. Otescu și alți medici și-au spus cuvântul în cauză. Dar cuvântul lor a sunat în pustiu. Noi, fiind vorba de suflete, nu-i iertat să stăm locului, până ne-or urni ei. Cred, că-i păcat să se insiste asupra acestui punct.

Părerea mea e aceasta: Să lăudăm postul și pe cei în stare să țină toate posturile, cari și precum poruncește sf. biserică, dar în aceeași vreme să ușurăm aceasta sarcină pentru toți cei slabi, de așa, încât să nu îmbrâncească sub ea. Scărpinatul vorbelor nu ajunge. Formalitățile birocratice sunt odioase. Cale simpatice și liniștitoare e numai cea care trece pe sub patrafir, aducând valorile sigure ale dispenzei autorizate. Amănuntele călăuzitoare pentru preot rămân la buna chibzuială a mai marilor bisericesti.

E așa de ușor să fie aranjată repede, cuminte, spre mângâierea atâtor suflete chinuite, chestia aceasta tulburătoare pe-o scară cu mult mai întinsă decât ar crede unii și alții, încât orice întârziere ni-se pare soră cu nepăsarea cea mai întristătoare.

Prof. Dumitru Neda

Instalarea noului protopop dela Cluj. Dumineca trecută, în 22 Iunie c., s'a făcut, cu mare solemnitate, instalarea p. Ioan Agârbiceanu, apreciatul scriitor, în scaunul de paroh și protopop al municipiului Cluj.

Actul instalării l-a săvârșit, în calitate de delegat consistorial, p. canonic Dr. Alexandru Rusu dela Blaj, care a ținut să sublinieze, în discursul său, importanța deosebită a numirii p. Agârbiceanu la Cluj. Cele peste 50,000 suflete ale protopopiatului, între cari aproape 25,000 ale orașului Cluj, centrul vieții intelectuale și culturale din Ardeal, reclamau imperios un preot cu adevărată chemare și un om cu mare suprafață culturală, care să fie acolo un vrednic reprezentant al bisericii noastre. Ambele acestea calități le întrunește în cea mai deplină măsură p. I. Agârbiceanu, care deși chemat de-acum mai direct în serviciul bisericii, va putea să-și vadă și pe viitor de „luntrea și mrejele“, cari l-au preocupat mai dinadins până acum, și, întărit prin darul lui Dumnezeu, care i-a hărăzit, la Roma, două canonizări chiar în ziua instalării sale, va

putea să obțină pe noul drum al apostoliei sale rezultatele cele mai bune.

Mulțumind pentru urările ce i-s'au dus, noul protopop al Clujului schițează programul său de muncă, arătând că pentru el acest program nu e nou și dacă a înțeles să accepte chemarea ce i-s'a făcut de sus pentru a urma mai deadreptul pe Domnul, este pentru că în tot trecutul său, de preot și scriitor, n'a fost un singur moment, când ar fi cercat să fugă, conștient, de îndatoririle pe cari i-le sugera conștiința lui preoțească. Speră să poată împlini toate nădejdiile ce se leagă de noul cadru al activității sale și cere stăruitor sprijinul confrăților preoți și a tuturor organizațiilor mirenești, de bărbați și femei, pe cari le au parohiile noastre din Cluj.

Au participat la această frumoasă serbare toate autoritățile, civile și militare, din Cluj și dacă biserica altfel foarte încăpătoare a „Schimbării la față“, ar mai fi avut pe atâta loc, ar fi fost tot atât de ticsită de mulțimea bunilor credincioși, cari au ținut să onoreze cu prezența lor de câteva ceasuri marile nădejdi ce le leagă de activitatea noului protopop. Foarte mult a ridicat solemnitatea corul minunat al reuniunii „Sf. Maria“, consacrat, într'un chip atât de avantajos, prin concertul recent dela București.

După actul instalării au urmat recepții și un banchet festiv, dat la Hotel Central, unde s'au rostit multe și frumoase toasturi.

„Agru“ la Deva. Dintr'o corespondență, binisor întârziată, dăm aici, pentru importanța mișcării, următoarele amănunte asupra înființării AGRU-lui în capitala județului Hunedoara.

În Deva avem o mică colonie de Români uniți. Până mai ieri, aici nu erau constituiți în parohie de sine stătătoare. Câți-va credincioși de inimă, între cari partea leului a avut-o dl avocat Dr. Eugen Tătar, au mișcat toate pietrele, și au înființat aici o parohie, la care se muncește frumos și cu râvnă.

Insuflețiți de idealul mareț urmărit de „Agru“, credincioșii acestei biserici s'au grăbit, cu mic cu mare, a se înscrie în această asociație. În ziua de 4 Maiu c. membri ei s'au adunat în capela din loc și s'au constituit în cerc local al „Agru“-lui, alegându-și de președinte pe d. Dr. Eugen Tătar, vicepreședini pe dd. Dr. Valer Pocol, notar public și dl Dr. Simion Moșoigo, medic, director al spitalului județan. Cassier a fost ales d. Const. Barițiu, șef perceptor; secretar d. Andrei Grecu, institutor, iar membri în comitet au fost proclamați următorii: prof. Ioan Mihu, prof. Ioan Radu, Teodor Cerghit, șef contr. financiar, Ioan Balomiri, Dimitrie Milchiș, dnele Maria Dr. Pop și Veturia Dr. Câmpian.

Dorim asociației locale și harnicilor ei conducători: spor la muncă și rezultatele cele mai bune.

Știri mărunte

Personale. Ieri, Vineri, dimineața s'a întors la reședință, venind dela București, I. Preasfinția Sa p. mitropolit VASILE, care a prezidat acolo o conferință episcopescă și a aranjat chestiunile bisericesti curente ale arhidiecezei și mitropoliei. Marți, în 24 Iunie, I. Preasfinția Sa a fost primit în audiență particulară de M. Sa Regele Carol.

— Prea Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. Emil Fucec paroh la Supurul de sus, iar pe p. Simeon Pop paroh la Gârdaani.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe p. Ioan Sodor paroh la Spini, iar pe p. Ioan Opresan adm. parohial la Ticvaniu mic.

O țara mândră, țara mea!
Odată văduvită,
Un rege vrednic astăzi ai
Cu spada oșelită.

Acuma ești precum ai fost
In vechile-ți hotare;
Unită ești de-acum pe veci
In România Mare.

Unită însă de-ai mai fi,
In cuget și credință,
Cu-al Romei far strălucitor
De unde ai ființat:

Atunci, apoi, o țara mea,
Mai mândră-i fi pe lume,
Mai fericit al tău popor
Și mult mai cu renume!

N'al mai avea atâtea răni
Ce încă sângerează,
Ci ai pași pe-al lumii prag
Mai mândră, mai vitează.

P. Mihael Demeter

Biserica noastră și noua ordine constituțională. Insuflețirea sinceră și devotamentul desăvârșit al bisericii noastre față de Coroană și de noul ei purtător s'a manifestat, în chipul cel mai grăitor, și prin vesmântul de serbătoare al organelor oficiale a tuturor eparhiilor sufragane: »Vestitorul« dela Oradea, »Curierul creștin« dela Gherla și »Sionul românesc« dela Lugoj, cari toate au scos numere festive, încadrate în tricolor, vestind norodului credincios bucuria cea mare a țării și a neamului. Este și aceasta o dovadă mai mult, că biserica noastră se identifică în cea mai deplină măsură cu aspirațiile și nădejile mari ale neamului, pe care-l servește.

Decorarea Cardinalului Pacelli. În legătură cu atențiunea dovedită de Sf. Scaun al Romei față de urcarea pe tron a M. Sale Regelui Carol al II-lea, înregistrăm cu bucurie că acesta a decorat pe *Cardinalul E. Pacelli*, secretarul de stat al Vaticanului, cu marele Cordon al ordinului »Carol I«.

Locale. Duminica viitoare, a patra după Rusalii, va predica în catedrală p. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan.

— Miercuri, în 25 c. s'a deschis și la noi în Blaj *sesiunea pentru bacalaureat*, condusă de următoarea comisiune: președinte V. Stanciu, prof. universitar dela Cluj (șt. naturale); membrii: Șt. Pop (l. română), Al. Ciura (l. latină), Fr. Dionne (l. franceză), Al. Lupeanu (istorie), E. Hopârtean (geografie), D. V. Ionescu (matematici), P. Cherebețiu (fizico-chimice). În afară de liceele noastre din Blaj s'au prezentat la această comisiune și absolvenții liceului ev. lut. din Mediaș. — Alți profesori ai școlilor noastre numiți în comisiuni de bacalaureat sunt următorii: Ion Popu-Câmpeanu (la Lugoj), Ștefan Manciulea (la Brașov), Iuliu Maior și Laurian Puia (la Dumbrăveni) și Dr. Coriolan Suci (la Dej).

— Măine, Duminică (sf. Petru și Pavel), se va ținea, în cadrele obișnuite, *solemnitatea încheierii anului școlar dela Academia de teologie*, la care ultimele examene se dau azi, 28 Iunie. Noul an școlar se va deschide la 1 Octombrie c.

Laureații premiilor naționale de poezie și proză. Lunia trecută, în 23 Iunie c. s'au decernat, sub prezidiul dlui N. Costăchescu, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor, premiile naționale de câte 100.000 Lei, cari au încununat anul acesta opera dlui *Nichifor Crainic* (poezie) și a dlui *I. A. Bassarabescu* (proză). În timpul desbaterilor au mai circulat numele dd. G. Bacovia, V. Eftimiu, C. Moldovan și Cezar Petrescu. În legătură amintim, că juriul a decis că în anii următori premiile pot încununa nu numai o personalitate literară, ci și o operă de reală valoare, apărută în cursul anului. Se naște astfel posibilitatea acordării aceluiaș premiu și unui scriitor, care l-a mai obținut, în anii trecuți.

Academia de teologie dela Blaj la Uioara. Duminica viitoare, în 5 Iulie c. se va aranja, din partea absolvenților Academiei noastre de teologie, o serată artistică-literară, urmată de dans, în sala de consultații a salinelor din Mureș-Uioara. În afară de puncte de cor și muzică și câteva declamări, programul are și o conferință a p. Dumitru Neda, conducătorul societății de lectură »Inocențiu M. Klein«. Venitul seratei va spori fondul menit ridicării unui bust al episcopul Klein, în piața Blajului.

Serbările încoronării. Se dă ca aproape sigur — fără a avea, totuși până acum vre-un comunicat oficial —, că serbările încoronării noului Rege se vor face în toamna acestui an, ba unele gazete cred a ști și data: primele

zile ale lui Octombrie. În legătură se amintește, că dd. N. Iorga și generalul Prezan (care zilele acestea a fost ridicat la rangul de mareșal), vor avea misiunea de a invita curțile europene amice la festivitățile încoronării.

† **Păr. Dănilă Sasu**, paroh în Florești (arhidieceză), s'a stins la 24 Iunie c. în anul 47 al vieții și 21 al preoției sale cinșite. Înainte de a fi numit la Florești de lângă Cluj, p. Sasu a lucrat, totdeauna bine și spre mulțumirea mai marilor săi, la Homorod și Sântana, lângă Târgu-Mureș. — Odihnească în pace!

† **Dr. Tralan Ștefan Pop**, medic în Hida, județul Cluj, și un foarte bun și inimos fiu al bisericii noastre — a cărui acțiune pentru aranjarea unei capele la Hida am încrestat-o, nu de mult, în aceste coloane —, s'a stins la 24 Iunie c. în anul abia 34 al vieții și primul al căsătoriei sale. Il deplâng numărtoase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

În epoca vitezii și a mașinelor, avem nevoie de nervi buni. Întărește nervii și mușchii, 2 lingurițe Ovomaltine în laptele de dimineață și la 4.

Telefonul „Unirii“

C. Suseni. Înțelegem pe deplin amărăciunea ce vă stăpânește și aveți toată dreptatea să cereți ca ceace s'a dat altora, să Vi-se invoiască, în aceleași condiții, și Dvoastră. Mai ales că este, în adevăr, cu totul neînțeleș, că și azi se mai pot aplica în chestia salarizării preoților măsuri diferite. După părerea noastră, greșiți, însă, dacă credeți că Consistorul ar avea vre-o vină, fie și mai veche, în jurul acestei chestiuni.

M. București. Cunoaștem de mult sentimentele panortodoxe ale celor dela »Universul«, încăput deabinele în raza influențelor belicoasei »Societăți a femeilor ortodoxe«, dar n'am fi crezut niciodată ca aceste sentimente să se poată manifesta într-o formă atât de ostilă, cum s'a întâmplat acum, în legătură cu perspectivele ce ni-se deschid pentru un nou lăcaș de închinare la București. Considerentele de ordin sanitar, pe cari le invoacă, sunt, evident, numai pretexte menite a masca adevăratul temei al supărării unitofobe, cuprinse, totuși destul de vădit, în cuvintele: »Și afară de aceasta cei câțiva credincioși de confesiune greco-catolică (unită) au biserica în str. Polonă«. Dacă apoi »Universul« merge și mai departe și crede, că-și poate permite să vorbească, în legătură, de »fanteziile stupide« ale celorce »se întrec în a urți și a nenoroci capitala« și să invite cetățenii »să împiedece cu forța deposedarea orașului lor de podoabele și utilitățile lui«, este probabil, numai pentru a-și da pe față măsura deplină a răutății și perversității ce-l stăpânește. Dumnezeu va ajuta însă, suntem siguri, ca pornirile de ură ale celorce totuși vreau să pară a nu »avea nimic de zis împotriva ridicării unui lăcaș de rugăciune«, să nu poată ieși biruitoare, iar dacă »cetățenii« »Universului« ar căuta să asculte de îndemnul revoluționare ale patronilor acestui ziar, se vor mai găsi poate puteri, cari să-i împiedece dela săvârșirea crimei, la care sunt instigați.

T. Sibiu. Urmărim și noi, cu mult interes, frământările bisericii ortodoxe în jurul legii pentru învățământul teologic și ne mirăm foarte mult că s'au putut găsi fețe bisericești cari să desaprobe excluderea ingerenței puterii de stat din cadrele acestui învățământ, atât de propriu al bisericii. Socotim, deci, absolut deplasată argumentarea cu spectrul concordatului, pe care, foarte probabil nici filofetistii mișcării recente nu-l socotesc decât drept un pretext și o mască de suprafață a întregii acțiuni. Adevăratul ei temei zace mult mai adânc și credem a nu greși, dacă-l căutăm în teama de a vedea în depărtarea prea mare de stat: un început de distrămăre sigură și definitivă a ortodoxiei. Viitorul va arăta, dacă am văzut bine, ori nu.

D. Aiud. Am citit și noi și, evident, nu putem aproba comunicarea în cele sacre, întâmplată acum de curând nu numai la Dvoastră, ci și aiurea. Să nu uităm

însă nici gândul, că biserica noastră nu se poate place în rolul de-a sta la o parte, mai ales în unde avem majorități zdrobitoare. Se impune deci mai insistent, ca această chestiune să fie ținută la suprafață și să se intervină cu toată greutatea, curile în drept — azi destul de înțeleghătoare — soluționarea ei cinștită și cât mai apropiată.

B. Lobodeni. Am mai spus-o și-o repet cursul vacanței (Iulie-Septembrie) nu se poate Academia de teologie din Blaj nici un fel de ex. Va trebui deci să Vă resignați și să Vă prezin toamnă, începând cu 1 Octombrie 1930.

Oficiul parohial. Mușca. Sumele plătite s'at conform scrisorii Dvoastre, fiind astfel abon achitat până la 31 XII 1930.

Oficiul parohial. Lăcu. Chităm primirea su Lei 200, abonamentul pe 1930.

M. Oradea. Confirmăm primirea abonament anut curent.

G. Cordău. Am primit abonamentul pe o tate de an.

»Renasterea« Târgu-Jiu. Am primit su 200 Lei.

D. Arded. Am primit prețul inseratului.

In atențiunea parohiilor și eparhioratoratelor bisericești

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 4

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monologe, dialoge. Medalii de aluminium pentru Reuniuni, cu inscripție după dorință; etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu eșuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 52-7

SCHIMBAȚI până la 15 Iulie

aparatură Dv. de recepție cu baterii învechit cu ocazia

ACTIONEI DE SCHIMBAT STANDARD

cu aparatul modern de rețea

STANDARDYNE

Comerciantul Dv. de radio îl va demonstra și Vă va servi cu deslușiri

Plata în rate convenabile!

In timpul căldurilor de vară pudra HÖFER recrează copilul.